

Column januari 2019

Vergeet het kind niet als je de wereld wilt verbeteren

In deze dagen dringen de beelden van kinderen, die het slachtoffer zijn geworden van oorlog en geweld, zich voortdurend aan ons op. Ella, een getraumatiseerd meisje, kijkt panisch in de camera. Zij zit in een vluchtelingenkamp waar de UNHCR probeert er voor dit soort kinderen nog iets van te maken. Haar beeld doet een beroep op onze vrijgevigheid. Wellicht kan met een beetje geld de eerste nood voor dit soort kinderen en die andere vluchtelingen enigszins gelenigd worden, maar voor al die miljoenen kinderen en hun ouders is een toekomst weggelegd waarin angst en nachtmerries hun leven voorlopig zullen tekenen. En mocht het hen al lukken om op korte termijn ergens een veilige plaats te bereiken, dan wacht hen waarschijnlijk vele jaren van angst en onzekerheid. Hoelang kun je het uithouden in de modder van Lesbos, hoelang zullen al die Europese regeringsleiders hun beloften niet nakomen? Zelfs wanneer je eenmaal veilig als asielzoeker in een land als Nederland bent aangekomen, zul je nog vele jaren in onzekerheid moeten leven. Natuurlijk mag je dan alvast aan je toekomst bouwen: je gaat naar school, je leert Nederlands, je doet je best en haalt goede scores, je mag doorstuderen. Maar je weet nog steeds niet of je wel mag blijven. Gelukkig geeft de rechter jullie gelijk, tot tweemaal toe. Even gloort de zekerheid, maar die wordt al snel de bodem in geslagen want de staat gaat in beroep. Veiligheid en zekerheid zullen we je niet bieden, die moet je maar gaan zoeken in dat andere land.

Vergeet het kind niet als je de wereld wilt verbeteren. Een prachtige uitspraak van Janusz Korczak, een Joods-Poolse kinderarts en pedagoog, grondlegger van de rechten van het kind. Zelf werd hij in 1942 samen met tweehonderd kinderen in Treblinka slachtoffer van de waanzin waartoe de mensheid in staat blijkt te zijn. Volwassenen denken op velerlei manier de wereld te moeten verbeteren, bijvoorbeeld door het invoeren van nieuwe wetten en decreten; zij starten er zelfs een oorlog voor met het idee dat dit rechtvaardig kan zijn; het doel heiligt immers de middelen.

Vergeet het kind niet.... Zou dit een rol spelen bij de beslissing om een oorlog te beginnen in Jemen, in Syrië, om te gaan bombarderen, om te vechten, om vluchtelingen de toegang te weigeren tot Europa of hen het land uit te zetten, om wetten en regels te maken die kinderen die hier geboren zijn na negen jaar nog het land uit te kunnen sturen?

Mocht deze overweging wel in het hoofd van machthebbers opkomen, dan zouden ze waarschijnlijk tot heel andere besluiten komen. Ook in de Nederlandse politiek kunnen heel andere beslissingen worden genomen als het belang van kinderen en daarmee hun en onze toekomst centraal komt te staan.

Dietrich Bonhoeffer schreef ooit: "De toets voor de morele gesteldheid van een samenleving is wat ze voor haar kinderen doet." Om met de woorden van een parlementariër te eindigen, vraag ik me voor 2019 af: ".... Ja, DUS?"